

GENERAL SIE (R) ALEXANDRU OMEAG

SPION ÎN DOUĂ REGIMURI

Alți stăpâni, aceleași metode!

Cuprins

Prefață	6
Așa a fost să fie!	9
Cazul Ioan Mihai Pacepa, sau despre trădare, trădători și... defectori	13
Serviciile secrete și societatea civilă	22
Plecăm în străinătate. Ce trebuie să știm?	24
Ce mică-i lumea...	28
Un tango sacadat și amețitor. Istoria Serviciilor Secrete Franceze	34
Reforma Serviciilor Secrete și...pensionarii	38
Fața ...văzută a Serviciilor Secrete	43
Spionajul, între aventurieri și profesioniști	46
Un spion nu doarme niciodată...	53
KGBELA, sau spionul rus din parlamentul european	57
Agenții James Bond în fustă	62
Nume de cod „Trigon“	68
Spionaj și contraspionaj în Primul Război Mondial	76
Eu nu știu pentru ce am fost condamnat!	82
„Ilegalii“ – elita agenților din Intelligence	85
Serviciile Secrete și Marea confruntare de la Stalingrad	89
Afacerea Skripal: realități și speculații	94
Onor la General!	100
Generalul Mihai Caraman. Un nume intrat în istoria spionajului mondial	106
Despre spioni și spionaj, cu toată dragostea!	112
Serviciile de informații în vârtejul globalizării	116
cia și Mossad, responsabile de asasinarea generalului iranian Quassem Soleimani	120
KGB și Operațiunea „Ghost Stories“ Povestea femeii care a știut să țină un secret	124
Diplomație, spionaj și securitate națională un cuplu ciudat, sau o iubire imposibilă?	131
Covid-19. Democrație versus autocrație. À la guerre comme à la guerre!	135
Spionaj și jurnalism	147
Spionii Războiului Rece și dosarele KGB de la Lubianka	154

Generalul Mihai Caraman, pe podiumul celor mai valoroși spioni ai Războiului Rece	170
Serviciile Secrete și criza ucraineană	173
Binomul Președinte – Servicii Secrete și geopolitica Rusiei	178
Dilema Serviciilor Secrete britanice: Iuliu Maniu - martir sau Charles de Gaulle al românilor?	182
Iuliu Maniu și rețeaua de agenți britanici din jurul liderului țărănist	189
Iuliu Maniu - neîncredător în intențiile rușilor și dezamăgit de ezitățile britanicilor	198
Din culisele Războiului Rece. CIA și MI-6 sponsori ai organizațiilor naționaliste ucrainene	207
CIA, Doctor Jivago și Premiul Nobel	215
Spionaj versus diplomatie. Din culisele misiunii Prințului Știrbey la Cairo	223
Saddam Hussein - asul de pică din mâneca președintelui american	235
România postbelică în arhivele CIA. Interesul președintelui Harry Truman pentru situația din România	246
Capcana Culturii de Securitate	255
Gazoductul Transsiberian – Calul Troian sovietic. Vest-europenii și conducta lor blestemată	258
Tratatul de la Varșovia și politica sovietică a pumnului în gură: Nicolae Ceaușescu, între Marele Urs și Vulturul Pleșuv	264
Sex și spionaj cu parfum oriental	274
Cadoul otrăvit primit de CIA, de la KGB, chiar din țara lui Moș Crăciun!	281
Foștii spioni și responsabilitatea cuvântului	291
KGB și copilul său de suflet - Securitatea cehoslovacă	293
Manualul spionului	305
Amintirile istorice dureroase mor greu, sau niciodată!	308
Copilul nedorit al lui Stalin provoacă insomnii Alianței Nord-Atlantice	314
Triunghiul Bermudelor - Presa, Serviciile Secrete și Puterea	325
9/11 și programul C.I.A. de interogare în străinătate a deținuților de mare valoare.	
Ce rol au jucat Ion Iliescu și Ioan Talpeș	330
Puteau fi prevenite atacurile teroriste din inima Americii?	344
Americanii și-au dorit războiul mai mult decât ucrainenii înșiși!	354
Destăinuirile unei fantome	362
Moartea misterioasă a colonelului Muammar Gaddafi	380
Din culisele spionajului în cel de-al Doilea Război Mondial. IRLANDA ȘI JOCUL PERICULOS LA DOUĂ CAPETE	390
Sex, scandal și spionaj. capcana „borcanului cu miere”, printre practicile KGB	400
Infiltrarea KGB în structurile occidentale de securitate și apărare	413
KGB zice nient unui trădător din contraspionajul britanic	424
Povestea tunelului spionilor de sub Zidul Berlinului	436
Amatorii nu puteau învinge Securitatea comunistă!	445
POSTFAȚĂ. Un profesionist într-o junglă!	450

Așa a fost să fie!

O zi însorită din primăvara anului 1976, într-un mare centru universitar din inima Olteniei. La terminarea unui curs important de ergonomie industrială, studenții anului IV nu au părut deloc surprinși să găsească la ieșirea din amfiteatru un nou bilețel lipit pe ușa masivă din stejar, cu un conținut aparent banal, cu care se mai întâlniseră în câteva ocazii. Ceva de genul „următorii studenți (X, Y, Z...) să se prezinte de urgență la Decanat”. Erau, de regulă, probleme legate de burse, absențe, cazarea din căminele studențești, comportamente nenonforme cu morala socialistă în discoteca universității, sau alte mărunțișuri domestice. Eram printre cei 5 studenți „chemați” (toți de sex masculin și aflați în topul premianților !) dar, cum mă grăbeam să ajung la cămin, unde mă aștepta cu o nerăbdare ușor de înțeles cea care abia îmi devenise soție, nu am luat în seamă somația, mai ales că nici nu mă simțeam vinovat cu ceva. Dimpotrivă, eram bursier încă din primul an, cu note de la 9 în sus, căminist model, familist de puțin timp și, cel mai important, membru de partid!!!

Trecuse deja o săptămână de la bilețelul buclucaș, atât de „important” pentru mine ca student că și uitasem de „chemarea” la Secretariatului facultății, mai ales că niciunul dintre ceilalți patru colegi invitați la Decanat nu catadicsise să-mi spună dacă a dat sau nu curs invitației și, dacă Da, despre ce a fost vorba. Se pare, însă, că cineva (destinul?) dorea neapărat să mă întâlnească și m-a căutat la căminul de familisti. Într-o seară, Nea Patraulea, portarul nostru, mi-a bătut discret la ușă și, după ce i-am deschis, mi-a spus așa, cu graiul său de oltean sadea: „Săndeale, taică, veni unul la intrare care zice că-i unchiul tău de la București... Însă, după scarpeții lui tociți și prăfuiți, io zic că-i din ăia... de pe Amaradiei (nn: sediul Securității județene!) și vrea să mă aburească!” Ce era să-i răspund cerberului nostru, obișnuit (convins cu mici atenții) să închidă deseori ochii la chefurile studențești nocturne din căminul pe care-l păzea? Eram, totuși, curios să

văd cine era vizitatorul incognito, așa că mi-am „amintit” subit că aveam o rudă mai îndepărtată aciuată undeva pe lângă București și l-am rugat pe Nea Patraulea să-i comunice „unchiului” să mă aștepte peste 10-15 minute în parcul de vizavi.

A fost prima întâlnire cu cel care avea să mă abată de la viitoarea și promițătoarea mea carieră de economist: un anume tovarăș „Ungureanu”, care susținea că lucra la Consilul de Stat (sic!!!) și că, de fapt, el era cel care mă invitase cu vreo zece zile în urmă la Decanat. Pe scurt, după o conversație de tatonare reciprocă, „unchiul” mi-a propus să mă gândesc la „o carieră în diplomatie”, considerând că pregătirea mea și, mai ales, cunoștințele de limbi străine mi-ar facilita înscrierea la un curs post-universitar de specializare, despre care urma să-mi dea detalii ulterior. Aveam să înțeleg, ceva mai târziu, că interlocutorul meu știa destul de multe despre mine și familia mea, chiar și despre unele rude mai îndepărtate, cu care nu mă văzusem de ani buni (de altele nu știam nici măcar eu!!!), și că o eventuală încadrare la „Consiliul de Stat” depindea în mod esențial de rezultatul verificărilor efectuate asupra candidatului, a cercului său de relații, a familiei și rudelor sale pînă la cele de gradul 5!

Au fost mai multe întâlniri cu „unchiul” (care a insistat să vorbescă și cu soția mea, dacă tot eram „rude”), urmate de o serie de examene medicale și teste psihologice (trecute cu brio!), dar și de unele discuții cu iz provocator despre politica de largă deschidere internațională tovarășului, situația economiei și perspectivele de dezvoltare a acesteia ș.a. Se pare că răspunsurile mele au fost „pe linie” și, în consecință, am fost sfătuit ca la repartitia guvernamentală centralizată pe țară, să aleg un post în județul Brașov, indiferent de întreprindere/instituție, urmând ca Serviciul de cadre din „Consiliul de Stat” să se ocupe de restul (obținerea „negației” de la respectivul loc de muncă și întocmirea formalităților necesare transferului meu la București, unde am fost asigurat că voi primi și locuință).

Vă dați seama ce surpriză a fost pentru colegii absolvenți când, la repartitia centralizată, pe țară, unul din „top 10” a refuzat câteva întreprinderi de comerț exterior din București, optând pentru un post modest de economist-stagiar la ICIL (Întreprinderea pentru Colectarea și Industrializarea Laptelui) din Brașov! Celor mai apropiați le-am sugerat că așa avea un „unchi”, care era Contabilul-șef al respectivei instituții!!!. A fost prima minciună publică, urmată de multe altele, pe care am învățat apoi să le numesc „legende” și care aveau să-mi transforme pas cu pas existența într-un alt mod de viață, total diferit de al celorlalți și, în general, fără nicio legătură cu proiectele la care visasem anterior. Septembrie, 1976. Cu repartitia în buzunar și muierea gravidă rămasă la aceeași facultate în ultimul an, plecam spre București să mă întâlnesc cu „unchiul”, undeva pe malurile Dâmboviței, în fața unei benzinării din spatele Ministerului de Interne. Anterior, mentorul meu mă rugase (atenționase, de fapt!) să fiu ceva mai modest și, neapărat, să mă tund. Imaginea cu „pe umeri pletele-i curg râu” din timpul studenției nu se potrivea deloc cu viitorul meu statut de angajat al „Consiliului de Stat”(sic!). M-am despărțit cu o ușoară nostalgie de „unchiul”, care chiar începuse să-mi placă. Ne-am luat la revedere și, la despărțire, mi-a șoptit discret: „De acum în colo, pe unde vei merge, te vei numi...Orășanu, și nu Omeag. Ai înțeles?”. Nu,

nu am priceput nimic pe moment și, abia când am ajuns la destinație (un fel de tabără militară de lux – ca dotări și instructori), mi-am dat seama că intrasem într-o altă lume! Cea a luptătorilor de pe frontul nevăzut, a viitorilor ofițeri de intelligence.

De atunci, am lucrat peste 30 de ani nu la Consiliul de Stat, ci în structurile de spionaj ale României, cu diversele lor denumiri (Departamentul de Informații Externe-DIE, Centrul de Informații Externe-CIE, respectiv Serviciul de Informații Externe-SIE). Evenimentele din 1989 și vântul democrației care începuse să adie timid, dar ireversibil, au fost resimțite și în rândul lucrătorilor din intelligence, mult mai profund decât ar crede unii sau alții. Aliții tradiționali au devenit adversari, dușmanii de aproape o jumătate de secol s-au transformat în parteneri și chiar aliați strategici, ofițeri cu o pregătire profesională de excepție au trecut în mediul privat...Și, într-o asemenea situație operativă nebuloasă, cu tot mai multe necunoscute, serviciul de spionaj al României democratice s-a adaptat „din mers” la noile provocări, pentru că, nu-i așa, metodele și regulile nescrise ale muncii subterane rămân, în general, aceleași, doar beneficiarii (stăpânii?) se schimbă.

Din 1976 și până la retragerea din activitate, cu precădere după 1990, am îndeplinit misiuni de scurtă și/sau lungă durată în peste 30 de țări, de pe patru continente, iar în perioada premergătoare ieșirii la pensie, aflat în Centrală, am condus o structură specifică evaluării riscurilor și amenințărilor asimetrice. Asta a fost tot!

*

Sunt convins că unii cititori se vor simți dezamăgiți încă de la parcurgerea acestor rânduri de început, așteptându-se, probabil, la o serie de „dezvăluiri senzaționale” despre ceea ce anume am făcut, pe unde am umblat, care a fost cea mai periculoasă misiune, cu ce fel de oameni m-am întâlnit și, de ce nu, câte ceva despre „bucătăria” internă, metodele, mijloacele și resursele Serviciului de Informații Externe, sau ale structurilor de spionaj dinainte de 1990. Sorry! Sau, vorba țăranului din povestea lui Marin Preda, la vederea unei girafe: „Așa ceva nu există”!

Și, aici, nu spun vorbe mari! Nu invoc nici patriotismul, nici regulile nescrise ale adevăratei munci de intelligence și nici vreun angajament luat față de instituția căreia i-am fost și-i rămân credincios până la moarte. O fac pur și simplu din respect și admirație pentru toți lucrătorii aflați, acum sau odinioară, pe frontul nevăzut al luptei cu oricine ar atenta într-un fel sau altul la securitatea națională a României, la valorile sale democratice, la bunăstarea și prosperitatea poporului român.

M-am gândit, totuși, să vă stârnesc curiozitatea cu unele cugetări privind receptarea în societate a muncii de intelligence și cu prezentarea unor cazuri din istoria modernă a spionajului, activitate considerată de istorici drept a doua cea mai veche meserie din lume, după prostituție, la fel de riscantă, atrăgătoare și respectabilă ca și prima.

Lectură plăcută!

FEBRUARIE 2008

Cazul Ioan Mihai Pacepa, sau despre trădare, trădători și... defectori

Motto:

*Am învățat să urăsc trădătorii, pentru că nu
este boală mai josnică în lume decât trădarea de țară.*

(Aeschylus, poet antic grec, 525-456 î.C.)

DE LA TRĂDAREA LUI ISUS HRISTOS, PÂNĂ LA TRĂDAREA DE NEAM ȘI ȚARĂ

Când vorbim despre trădare, toată lumea se gândește, în primul rând, la exemplul biblic, deși de atunci omenirea a cunoscut mai mulți trădători, unii chiar mai josnici decât cel care l-a vândut pe Isus Hristos. Spre deosebire de toți ceilalți, lui Iuda i-a părut, totuși, rău pentru gestul său, ceea ce nu-l absolvă nici măcar parțial de vină, momentul regretului nefiind mărturisit Mântuitorului, ci celor doi tâlhari.

Primul trădător a fost Lucifer, îngerul strălucitor care dorea să-i ia locul lui Dumnezeu. Apoi, trădarea s-a regăsit chiar în sângele primilor oameni: Adam a fost trădat de Eva (sau de șarpe?), Cain și-a omorât propriul frate și exemplele ar putea continua. Trădarea este o trăsătură comună speciei omenesti, pe care o întâlnim din cele mai vechi timpuri și până în zilele noastre, sub diferite forme și la diverse niveluri: de la trădarea prietenilor și a iubirii până la trădarea de țară și pactizarea cu dușmanul. De ce trădăm este poate mai ușor de înțeles, dar greu de acceptat: pentru a ne atinge scopurile meschine și josnice.

De fapt, care este scopul final al trădării? Banii și puterea, răzbunarea, luxul sau plăcerile oferite de o viață comodă, toate acestea laolaltă, pentru că altfel nu se poate. Se poate vorbi despre un comportament specific, de un profil psihologic al trădătorului? De bună seamă că, pentru a-și atinge scopul, și cel mai needucat trădător își va activa neuronii pentru a lingui, a urca pe treptele ierarhiei profesionale, a percepe cât mai multe amănunte și, în general, pentru a acumula „puncte” pe care să le schimbe apoi cu o monedă mult mai valoroasă în opinia sa. Ei vor lăsa în urmă valori universale ca binele, mila, bunătatea sau iubirea și

vor îmbrățișa cât mai multe dintre „calitățile” scăpate din Cutia Pandorei, pe care le vor folosi, pe rând și după împrejurări, înainte sau după atingerea scopului urmărit.

Există, cum spuneam, trădări și trădări... Dintre toate, însă, trădarea de neam și țară a fost și rămâne, în toate orânduiri, cea mai cumplită și de neiertat. Cel care comite un astfel de gest reprobabil își trădează, de fapt, propria ființă, ca în exemplul biblic, împărăția care macină pe dinăuntru.

Un vechi proverb ne îndeamnă să nu avem încredere în „defectori”, întrucât cine a trădat o dată va trăda și a doua oară, pentru că nu se poate ca după o activitate intensă, îndeosebi în spionaj, să tragi pur și simplu cortina și să accepți moartea lentă a creierului. Plăcerea trădării devine o obsesie, o boală incurabilă, greu de acceptat de un individ/societate cu un sistem de valori rezultate din tradiții sau educație.

În timp de război, dar și pe timp de pace, trădarea unui militar sau a unui ofițer de informații dobândește conotații mult mai complexe decât, să zicem, plecarea unui specialist IT (cu toate secretele pe care le deține) la o companie concurentă. În primul caz nu mai poate fi vorba de ceva personal, de dezertarea cuiva căruia nu i-a plăcut șeful său (indiferent de motive), pentru că un asemenea gest generează consecințe infinite mai grave decât discreditarea factorului politic și a autorității publice.

În spionaj, trădarea nu este o emoție, un gest necugetat sau o decizie de moment a unei persoane, ci un fapt premeditat care afectează loialitatea și coeziunea unui sistem bazat pe existența unor reguli sau principii rigide, apartenența la aceeași familie/casă/instituție/sistem sau legături cu o fidelitate anume. De aceea, sentimentul trădării readuce în discuție raporturile dintre trădați și trădător, fiecare sperând să-și atragă solidaritatea exterioară, a celor din afara cercului.

Trădarea constituie, aproape totdeauna, o surpriză neplăcută, pentru că aceasta rupe legăturile și distruge încrederea. Oricât de faimos ar fi un serviciu de informații, oricât de bine ar fi definite regulile jocului sau oricât de profesioniști ar fi cadrele acestuia, dacă există un trădător în interior, gata să „defecteze” când se simte încolțit sau de îndată ce i se ivește ocazia, nimic nu mai poate fi menținut în siguranță în fața atacurilor inamicului, pentru că țara nu mai poate conta pe anticorpii ce o protejau împotriva riscurilor și amenințărilor externe.

Setea de putere, ambiția și orgoliul personal, dorința nemărturisită de a-și depăși cu orice preț și prin orice mijloace condiția socială – calități definitorii ale trădătorului – constituie, de altfel, pericole majore pentru serviciile de informații și securitate ale statului, indiferent de modul de organizare a puterii politice. Dar, te poți oare simți cu adevărat trădat de cineva în care nu ai avut niciodată încredere? Presupun că nu, pentru că existența unui asemenea sentiment demonstrează că ai greșit enorm având încredere într-o asemenea persoană.

Trădarea laică, nu doar cea din Biblie, a devenit subiect pentru numeroase romane best-seller, scenarii de film și televiziune, pentru dezbateri și confruntări mai mult sau mai puțin susținute de argumente solide, sau azate pe documente, mărturii și dezvăluiri ale unor martori oculari. Dintre cele mai recente încercări tematice am

reținut serialul canadian „Betrayal” (difuzat în octombrie și noiembrie 2008 de un post național de televiziune), documentar care, în opt episoade, prezintă interviuri cu unele dintre personajele-cheie implicate în asemenea evenimente: Karl și Hana Koecher, infiltrați de sovietici în CIA, devenind unii dintre cei mai eficienți agenți KGB din istorie, Mordechai Vanunu, pentru unii eroul israelian al neproliferării nucleare, pentru alții unul dintre cei mai detestați trădători ai statului evreu, dr. Gerald Bull, omul de știință canadian care a lucrat la „supertunul” lui Saddam Hussein, asasinat în împrejurări misterioase, neelucidate încă, sau Sir Oswald Mosley, carismaticul lider al Uniunii Fasciste Britanice din timpul celui de-al doilea Război Mondial, arestat la Londra în 1940 pentru că plănuia organizarea unei lovituri de stat naziste.

Rezultat al modului de comportare și acțiune, judecarea trădării trebuie să ia în calcul toate motivațiile ce au provocat un asemenea gest: nemulțumirea, invidia, teama sau neînțelegerea față de acțiunile unui individ/organizație care nu mai corespund practicilor politico-economice, sociale sau religioase așteptate sau unanim acceptate.

Circumstanțele fac lucrurile să pară bune sau rele, căci ceea ce poate fi disimulat în virtute poate fi viciu și viceversa. De aceea, trădarea nu poate fi ruptă de contextul politic și juridic existent la momentul producerii și nu al (re) judecării „defectării”, întrucât interpretarea comportamentului se schimbă odată cu evoluția sistemului instituțiilor de drept.

Pedeapsa pentru trădare este pe măsura gravității unui astfel de eveniment. Pentru Dante Alighieri, de exemplu, trădătorii sunt plasați în cel de-al nouălea cerc al Infernului, înghețați și deveniți materie inertă, niște anonimi. În viziunea poetului, Infernul este un con cu vârful în jos, divizat în nouă cercuri, împărțite la rândul lor în brâuri. Pe măsură ce cobori spre vârful conului, cercurile sunt din ce în ce mai mici, iar faptele comise de cei care le populează din ce în ce mai grave. Ultimul cerc este destinat ispășirii celei mai odioase crime, trădarea.

În primul brâu (Caina) se află trădătorii rudelor, în cel de-al doilea (Anteora) trădătorii patriei, în al treilea (Tolomeea) cei care și-au trădat prietenii și, în ultimul brâu (Giudecca), trădătorii binefăcătorilor. Și cum unii „defectori” susțin sus și tare că și-au trădat doar conducătorul (deși noi credem că și rudele, patria și prietenii), vă lăsăm pe dumneavoastră, dragi creștini, să ghiciți în ce „brâu” vor fi „cazați” aceștia după obștescul sfârșit.

Mulți „defectori” susțin că ei nu și-au trădat țara sau prietenii, ci o idee, ceea ce ni se pare puțin nefiresc dacă ne aducem aminte de maniera în care Descartes definea noțiunea de idee: o reprezentare mentală, un ansamblu de opinii sau, mai practic, tot ceea ce se regăsește în spiritul nostru atunci când gândim la ceva și la maniera în care percepem acel ceva. Și atunci, ne întrebăm: își poate trăda cineva propria-i concepție despre un sistem/organizație/familie din care a făcut parte biologic sau benevol fără a se trăda pe sine însuși? Mai este valabilă, în acest caz, sintagma „a muri pentru o idee”? S-ar părea că nu, dacă luăm în calcul capacitatea extraordinară a unor trădători de a se convinge pe ei înșiși de corectitudinea și clarviziunea propriilor fapte.

Și, în final, încă o întrebare: se poate pune oare semnul egalității între cei care

au “defectat” din „lagărul socialist” după ce au contribuit la construirea acestuia și cei care, rămași în spatele „Cortinei de Fier”, nu au acceptat compromisuri indiferent cât au suferit și câte au avut de îndurat? Putem oare judeca cu aceeași unitate de măsură pe primii alături de cei scăpați cu sănătatea iremediabil zdruncinată din închisorile comuniste, considerați, de același regim, trădători de neam și țară pentru că au refuzat cu demnitate și curaj pactul cu diavolul?

Mie unul mi se pare o blasfemie, care întinează nepermis memoria adevăraților patrioți, vânați odinioară prin munți de “defectori” care au apărut cu arma în mână „cuceririle revoluționare” ale unui regim pe care acum, la vârsta senectuții, îl condamnă cu o mânie demnă de un țel mai bun. Strădania unora de a transforma „defectorii” în eroi naționali se aseamănă, păstrând totuși proporțiile, cu încercările nereușite de a-l face pe Iuda Iscarioteanul să pară altceva decât a fost: un trădător (vezi „Evanghelia după Iuda” și alte aberații pe aceeași temă). Toate aceste demersuri sunt lipsite de orice șansă, pentru că, așa cum spunea marele dramaturg și eseist american Arthur Miller, trădarea este, poate, singurul adevăr care dăinuie!

DILEMA GENERALILOR VETERANI DIN SIE:

PACEPA – CÂRTIȚĂ, SAU TRĂDĂTOR ORDINAR?

În toată această perioadă de 30 de ani de la dezertarea lui Ion Mihai Pacepa nu s-a stabilit (sau cel puțin n-au fost făcute cunoscute publicului) cauzele care l-au determinat să comită această faptă. Astfel, nu se știe dacă a fost recrutat mai înainte de acest eveniment, cine l-a recrutat și când, în ce împrejurări? Dacă da,

- de ce un asemenea agent de talia lui Pacepa a fost „retras” din rețea de către serviciul de spionaj străin într-o perioadă plină de evenimente internaționale împotriva statelor socialiste?

- care serviciu de spionaj ar fi acceptat ca un agent cu posibilitățile lui Pacepa să nu informeze despre orice acțiune care urma s-o efectueze spionajul românesc în țările occidentale sau în oricare alt spațiu străin?

- de ce serviciul de spionaj străin respectiv ar fi stat pasiv și nu ar fi luat măsuri de contracarare a acțiunilor ce urmau să aibă loc și despre care agentul subordonat l-a informat?

Referitor la aceste întrebări, au existat și persistă unele suspiciuni care n-au fost clarificate și documentate după anchetarea cadrelor de conducere ale DIE arestate în urma trădării lui Pacepa și a ofițerilor care au lucrat cu el în trăinătate. În cazul în care Pacepa a fost recrutat, el nu putea să „cadă” ușor, indiferent de măsurile care s-ar fi luat în țară pe linie de contraspionaj, deoarece în mod cert aceste contacte nu se efectuau în România. Funcția de adjunct al șefului DIE îi permitea lui Pacepa să se deplaseze frecvent în străinătate, atât pe linia muncii specifice cât și pentru organizarea vizitelor externe ale cuplului prezidențial. Deci, avea multiple posibilități pentru a fi contactat de serviciul de spionaj străin (recrutor) pentru rapoarte, analize și instruire.

► Există unele indicii ce susțin ipoteza recrutării lui Pacepa înainte de fuga sa în Occident:

a) În 1960, România nu avea relații diplomatice cu R.F.Germania însă, având schimburi economice însemnate, cele două state au hotărât să deschidă, în mod reciproc, reprezentanțe comerciale, fără ca personalul angajat al acestora să beneficieze de imunitate diplomatică. În cadrul Reprezentanței României, rezidența spionajului românesc era condusă de Ion Mihai Pacepa.

În perioada respectivă, doi ofițeri din Centrala DIE s-au deplasat în Germania federală să efectueze o întâlnire operativă cu o agentă care fusese recrutată și pregătită în România și apoi trimisă cu sarcini în această țară. La întâlnirea ce urma să aibă loc s-a constatat prezența poliției germane, care i-a arestat pe cei doi ofițeri (Horobeț și Ciuciulin), iar concluzia a fost că agenta trădase legătura cu serviciul de spionaj român, precum și întâlnirea care urma să aibă loc.

Deoarece se presupunea că în ancheta făcută asupra celor doi ofițeri de către organele federale germane s-ar fi stabilit date despre rezidența și cadrele spionajului românesc în RFG, Centrala DIE a ordonat retragerea imediată a ofițerilor din rezidența condusă de Ion Mihai Pacepa. Retragerea respectivă s-a efectuat conform ordinului Centralei, prin RDG, însă fără Pacepa, care a motivat că a ales să se retragă prin Elveția deoarece poliția germană întărise paza spre și la frontiera RFG cu RDG. El a revenit în România cu circa 7-8 zile mai târziu decât ceilalți ofițeri, care s-au înapoiat prin RDG. Este greu de presupus că organele de contraspionaj germane nu dețineau date despre calitatea de ofițer a lui Pacepa, mai ales după arestarea lui Ciuciulin și Horobeț, dacă nu chiar și mai înainte, deoarece în RFG se afla un fost ofițer al DIE, pe nume Mandache, care fusese trimis de DIE „în practică” după ce a absolvit cursurile de informații externe în URSS. Când a ajuns în RFG, acesta a trădat, dar se presupune că el fusese recrutat de KGB și trădarea lui este o combinație a acestui serviciu pentru a rămâne în RFG.

Unele documente referitoare la aceste evenimente, existente în arhivă, nu pot fi, încă, declassificate, lăsând astfel loc la speculații cu privire la adevărul celor petrecute în contextul arestării agentei DIE infiltrată în Germania federală.

b) O altă situație cu privire la eventuala recrutare a lui Pacepa de către un serviciu de spionaj străin a avut loc în perioada anilor 1970. Astfel, Ion Mihai Pacepa a fost trimis să organizeze vizita lui Nicolae Ceaușescu în Siria, Iordania, Irak și Liban. În timpul acestei misiuni, Pacepa a raportat Centralei că s-a îmbolnăvit (în Iordania), solicitând internarea într-un spital din RFG (sic!). Cererea a fost acceptată, iar Pacepa „s-a tratat” în RFG două săptămâni. A fost o situație reală, a fost o situație provocată, a fost o combinație a unui serviciu de spionaj străin, al cui anume? Toate acestea, precum și alte suspiciuni, trebuie clarificate.

► Pe de altă parte, faptul că acțiunile serviciului de spionaj român, mai ales pe linia sarcinilor TS (tehnico-științifice) ori în rândul emigrației române din SUA și Europa occidentală, precum și a muncii de influență politică, mediatică și economică în favoarea României nu fost afectate, blocate sau eșuate, ar putea duce la concluzia că Pacepa nu a fost agent al vreunui serviciu de spionaj străin, înainte de a trăda.

CE L-A DETERMINAT SĂ TRĂDEZE?

Există o serie de evenimente care ar fi putut să-l determine pe Pacepa să creadă că a căzut în dizgrația cuplului prezidențial, că îi va fi blocată orice promovare în funcții mai înalte, că activitatea lui este intens controlată și că s-ar putea descoperi unele nereguli ce ar fi putut duce chiar la arestarea sa. Trăsăturile lui de caracter, cum ar fi apetitul pentru o viață de lux, setea de putere, orgoliul exagerat, unele disfuncționalități familiale și de comportament personal (nu spunem mai mult pentru a nu ne acuza cineva de pornografie) au contribuit la decizia lui de a fugi în Occident.

► Locul vacant de șef al DIE, după plecarea generalului Nicolae Doicaru, a fost ocupat de generalul Alexandru Dănescu, fost adjunct al ministrului de interne pentru probleme administrativ-financiare, care nu avusese nicio tangență cu munca informativoperativă internă sau externă, deși toți ofițerii din conducerea DIE credeau că Ion Mihai Pacepa ar fi fost cel mai indicat, cel puțin din punct de vedere profesional, să fie numit în funcția respectivă. A fost primul semnal: „ceva nu este în regulă”.

► Pacepa a aflat că urma să fie schimbat din funcție și „avansat” ca adjunct al comandantului unității militare de pompieri a Capitalei. Această măsură urma să fie luată spre finele lunii iulie 1978, deși Pacepa încă mai spera ca „tovarășa” să-l susțină pentru ocuparea funcției de ministru al „Casei prezidențiale”.

► Teamă de posibilele consecințe ale incidentului cu tirul venit de la Beirut. Direcția a IV-a, condusă de generalul Nuță (decedat), organizase un control riguros asupra transporturilor care aveau imunitate diplomatică. Pe acest fond, a fost controlat și un autotren ce venea de la Beirut și în care mai mulți „diplomați” expediaseră în țară mobilă de bucătărie, frigidere, aragazuri, mașini de spălat, mașini de spălat vase etc., toate având destinații „superioare”.

Pe baza raportului făcut de Direcția a IV-a, s-a ordonat anchetarea ofițerilor care erau implicați în acest transport, unii dintre aceștia fiind din Centrala DIE. Din Comisia de anchetă făcea parte și Pacepa, acțiunea fiind coordonată de Tudor Postelnicu și generalul Constantin Olteanu, șeful Secției militare a CC al PCR. La una dintre primele analize ale incidentului, Constantin Olteanu l-ar fi atenționat pe Ion Mihai Pacepa că locul lui este în grupul celor anchetați pentru transporturi „ilegale” și nicidecum în Comisia de anchetă.

O asemenea afirmație (dacă este reală) i-a întărit și mai mult convingerea lui I.M.Pacepa că adevăratul obiectiv al controlului ce se organizase la Vamă nu era „transportul” de la Beirut, ci doar o repetiție pentru un autotren care urma să vină din Germania federală cu bunuri pentru Pacepa și „atenții” pentru cei implicați în tratativele cu concernul vest-german Fokker. Deși autotrenul respectiv intrase în țară înaintea măsurilor luate la Vamă, pentru Pacepa lucrurile deveneau tot mai îngrijorătoare.

Toate aceste „coincidențe”, dar și altele, i-au întărit convingerea lui Pacepa că este urmărit contrainformativ și că nu mai are nicio perspectivă de promovare.

INTERES DEOSEBIT PENTRU COORDONAREA „ILEGALILOR”

Generalul Pacepa coordona direct activitatea pe linie TS și cea a structurii de analiză-sinteză, prin care erau prezentate conducerii superioare de partid și de stat cele mai sensibile informații. Motivând dorința de a impulsiona activitatea spionajului clasic (fără acoperire diplomatică), Pacepa l-a convins pe generalul Nicolae Doicaru să-i încredințeze și coordonarea „fantomelor”.

Unitatea respectivă, cu ofițeri deplin conspirați, avea un statut special și cerințe de conspirativitate draconice în comparație cu toate celelalte structuri operative ale DIE. Din momentul recrutării, ofițerii ce urmau să ajungă în exterior folosind diverse legende încetau orice legături cu rudele, cu colegii de serviciu sau prietenii, erau instruiți individual în case conspirative, erau cunoscuți doar de ofițerii recrutori și de șefii direcți ai acestora și, în urma diferitelor combinații, erau făcuți dispăruți din viață și primeau altă identitate.

Trebuie subliniat faptul că, din cauza statutului special, era foarte greu pentru orice comandant, fie el și adjunctul șefului DIE, să cunoască prea mulți ofițeri „ilegali”. Pacepa a reușit, totuși, să cunoască și fizic pe unii dintre „ilegali”, ca urmare a participării lui la diferite analize care precedau pregătirea pentru plecarea în misiune sau la cele organizate după o anumită perioadă de timp. Din această cauză, după fuga lui Pacepa s-a procedat la aducerea în țară a ofițerilor „ilegali” care acționau în străinătate. Cei mai mulți și-au abandonat subit soțiile și copiii și au revenit în țară, unde au întâmpinat dificultăți de nedescris pentru recăpătarea identității pe care au avut-o înainte de a deveni „ilegali”, unii dintre aceștia fiind, deja, „morți și îngropați” odată cu plecarea în misiune.

RELAȚIILE DOICARU-PACEPA

Fostul adjunct al șefului DIE era o persoană care știa să se impună și să fie respectată prin ținută (îmbrăcăminte elegantă), prin modul de a trata pe subalterni cu multă politețe și cuvinte civilizate, printr-o superioară documentare și cunoaștere a problemelor analizate, prin concluziile și măsurile concrete pe care le ordona. Era o fie conciliatoare și nu un adept al măsurilor dure și represive împotriva celor care greșeau; mai mult, era gata să sară în ajutorul celor care aveau nevoie.

Față de cei cu funcții mai înalte era umil și foarte serviabil. Din această cauză avea dese divergențe cu șeful DIE, generalul Nicolae Doicaru fiind iritat de atenția pe care „cabinetul 2” i-o acorda primului său subaltern.

FUGA ȘI CONSECINȚELE ACESTEIA

► Știrea cu privire la dispariția lui Pacepa a fost raportată pentru prima dată a doua zi dimineața, de către rezidentul de la Köln, care se deplasase la hotelul unde care era cazat adjunctul șefului DIE, pentru a stabili eventualele măsuri ce urmau să fie luate de rezidență în sprijinul misiunii „șefului”. La hotelul respectiv, generalul Constantin Ștefan a constatat cu stupeoare absența „șefului” din cameră, iar pe pat i-a găsit geamantanul cu lenjeria personală și un plic cu valută (probabil banii luați pentru cheltuieli în misiune) și cu un decont scris de fugar pentru